

	Iktatószám		Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás	
					Tárgy	
			Szerző		Hely	
	Cím		Rendőrök, detektívek, bérkocsik és más egyebek.		Idő	
	Forrás		Pesti napló		Személy	
Bp.		1911 VII/18		Helyszám		
(Hely)		(Idő)		(Köt. v. füz.)		

Rendőrök, detektívek, bérkocsik és más egyebek.

— Az államrendőrség évi jelentése. —

Budapest, június 17.

A rendőrség k é k k ö n y v e : így nevezték a régi jó időben a diplomáciából átvett gögös kifejezéssel azt a füzetet, amelyben a budapesti rendőrség szokott beszámolni egy évi működéséről. A hangzatos elnevezéshez szeretett alkalmazkodni a füzet hangja is. Sok elmélkedés, tanakodás, erkölcsjavítás volt benne, hogy ne mondjuk, szociológia. Főképpen akkor, amidőn szokás volt még a szociálistákról is a csavargók, gyilkosok, kéjnek szomszédságában beszámolni és a rendőrség úgy képzelte, hogy neki kell Marx elméletének híveit a jobb utra terelni. Ezek az idők már szerencsésen elmúltak, az idekék könyvben csupa rendőri adat van, persze még mindig egy jóindulatu amatőr-szociológiai lében. Az ötödik kerület, a Lipótváros közállapotairól szóló jelentést például így vezeti be:

A kerület szociális tagozódás szempontjából két részre osztható: az egyik a belső rész, amely pénzintézetek, iparvállalatok és nagykereskedők üzleti helyiségeit és a plutokrácia lakóit öleli fel, a másik, vagyis a külső rész, mely túlnyomólag gyártelepekből és az ott foglalkozást találó munkások lakásaiból áll.

Ki az, aki felöleli a plutokrácia lakóit? Talán megöleli? És talán csak női lakóit — kérdezhetnők, ha nem kellene belátnunk, hogy a pontos fogalmazással törődni igazán nem ér rá a rendőrség.

A létszám ugyanis — ez a panasz, amilyen gyakran megismétlődik, annyira érdemes a meghallgatásra — hihetetlenül csekély. A tisztikar létszáma 1910 végén 252 volt, a legénysége 2252. Tíz év alatt a tisztikar csak 36 fővel szaporodott és a legénység sem sokkal nagyobb arányban. Ez a létszám bizony nem elegendő, ezzel bizony nagyon nehéz ellátni egy csaknem milliós város szolgálatát. No, de nagy baj nincs, mert ha panaszkodik is olykor a rendőrség, máskor meg igen meg van

elégedve. Az ujságokban megjelent panaszokról például így nyilatkozik:

— Ilyenajta panaszos cikkek itt-ott, különösen a szélső irányokat képviselő napilapok hasábjain is jelentek meg. E hírlapi közlések tekintetében álláspontom változatlanul az maradt, hogy azokat fegyelmi vizsgálat elrendelésére kellő alapel nem fogadhatom. Aki a hatóság, vagy annak valamelyik közege részéről sérelmes eljárást tapasztal, tegye meg a panaszát annak a hatóságnak a fejeinél akár szóban, akár írásban. Ha ezt elmulasztja, alaposan vélemezhető, hogy vádjai alaptalanok vagy legalább mivel sem bírja azokat bizonyítani, valószínűvé tenni. Természetes azonban, hogy azokban a kivételes esetekben, amidőn az ily hírlapi cikkekben foglalt panaszokból, a tényállás megfelelő bizonyítékokkal támogatva tisztázottnak látszik, — annyira, hogy a vizsgálat elrendelése a vádolt tisztviselő vagy közeg zaklatásának már nem minősíthető — az eljárást hivatalból indítom meg. Ritka eset ez, mert a támadások jobbra egyoldalú híradáson alapulnak s pártszempontból irányzatossan törnek pálcáta közbiztonság közegeinek magatartása felett.

Már a múlt évben is szolgált új sajtóügyi definícióval a rendőrség. Most megint. Szélső

irányokat képviselő napilapok — igazán jó volna tudni mit jelent ez, meg az, hogy pártszempontból tördelik a pálcát a rendőrség felett. Hát szervezett rendőrellenes párt van Magyarországon, külön napilapokkal? Ez mindenestre a politika és sajtó hihetetlen fejlettségére vall. Vagy tévedés az egész, amint tévedés lehet a belvárosi kapitányságnak ez a kijelentése is:

— A villamosvasutak ellen panaszok általában nem merültek fel.

Szegény panaszok. Oly súlyosak, hogy felmerülni se tudnak már. Ez az, amiért róluk nem vesz tudomást a rendőrség. Szerencse, hogy a bérkocsik ügyében már nem ilyen tájékoztatlan. A bérkocsisok ellen — írja — az elmúlt évben is nagy számmal érkeztek be feljelentések, melyek elbírálásánál a kapitányság nagy szigorral járt el, kiváltképp ha azok fuvarmegtagadás, vitelbértulkövetelés, avagy a vendéggel illetlen viselkedés miatt tétettek. — Nem tehetünk ehhez egyebet hozzá, minthogy taxaméter, sőt autotaxi: jöjjön el a te országod. Maga a rendőrség is automobilért eped, persze saját külön automobilért, amelyen tüzhöz, szerencsétlenséghez roboghatna és amely az ügyeletes tisztviselőknek is rendelkezésre állana.

A rendőrség fontos kiegészítő szerve, a detektívtisztület szintén nagyon kicsiny létszámu. Azonban mégis — így dicsekszik a jelentés — sikerei voltak. Az egyikről például így számolnak be:

— Mint a megligyelő szolgálat körébe tartozó eseményt, külön kell kiemelnünk a budapesti detektívtisztületnek Ófelsége körüli szolgálatát. Múlt év május 30-ika és június 4-ike közötti időben Ófelségének Boszniába való utazá-

zásakor a budapesti detektíylestület a bécsi rendőrség kiküldöttjeivel együtt Őfelsége körül teljesített szolgálatot. Az első eset, mikor a bécsi és a budapesti rendőrség együttes működésre lett kirendelve.

Végre hát nemzeti vívmányt találunk a rendőri évkönyvben is és a dualizmus érvényesül a detektív-szolgálat terén.

A jelentés egyik diszkrét része számol be a vidám nagyvárosi élet árnyékáról, a kis hölgyekről, akik a rendőrség oltalmát élvezik és ezzel nagyon sok dolgot adnak. A morál, az egészségügy, a bűnügy szempontjából egyforma szigorúsággal őrködnek fölöttük és számolnak be róluk. Bizonyos módon összefüggésben van ez a dolog a szegényügygyel, a gyermekvédelemmel, amelyről szintén részletesen számolnak be. Ami a rendőrség belső egészségügyét illeti, 52 rendőrt utasítottak végelbánás céljából — ez valószínűleg végső kiszuperálást jelent — a főorvoshoz. Közülük feltűnően sok, huszonegy rendőr, az agy- és idegrendszer megbetegedése miatt lett szolgálatképtelen. A rendőrségi kórház különben reformok színhelye volt az idén, amiről a következő lendületes sorok számolnak be:

— Az egész világon méltó feltűnést és elismerést keltett új antiluetikus szerrel, a „Salvarsan“-nal való gyógyítást kísérletképpen a rendőrségi kórházban is elrendelte a főorvosi hivatal s kiváló sikereiről, — az idevágó megbízható orvosi jelentések alapján — megbizonyosodván a szernek rendőrkórházunkban való állandó alkalmazását

engedélyezte. Más egyéb — orvosi — előnyei mellett evidens e szernak kiváló közgazdasági előnye is. A kórházi gyógytartam és ezzel az ápolási napok száma már tetemesen csökken, alkalmazása folytán. Az állandó alkalmazás engedélyezésekor az a körülmény is szemünk előtt lebegett, mert a szernak aránylag magasabb ára bőven megtérül, éppen az említett körülmények következtében.

Nyilvánvaló ebből, hogy a haladó technika és tudomány vívmányait sietve veszi igénybe a korszinvonalán álló rendőrség. Méla akkord gyanánt fejezzük be az idegenforgalom rovatába tartozó megjegyzéssel. Mi várjuk a nevezetes idegent, pénzt költünk rá, csalogatjuk, a rendőrség pedig szárazon kijelenti :

— A letelepülők legnagyobb része az elmúlt évben galíciai munkásokból, német és francia n e l ő n ő k b ő l állott.